

Consiliul pentru Standarde Ocupaționale și Atestare
Unitatea de Cercetare și Servicii Tehnice

STANDARD OCUPATIONAL

Ocupația: Mentor

Domeniul: Învățământ, educație, cultură, mass media

București 1999

Unitatea pilot:

Ministerul Educației Naționale

Coordonator proiect standard ocupațional:

Gabriela Bălănescu

Membrii echipei de redactare a standardului ocupațional:

Maria Elena Suciu, profesor, Colegiul Gh. Lazăr, Sibiu

Genoveva Mehedințeanu, profesor, Școala nr. 309, București

Referenți de specialitate:

Lesley Hayman, deputy director British Council Romania

Angi Malderez, mentor trainer, UK

Brian Gay, international mentor, UK

Sue Mace, regional adviser British Council Romania

Dorina Suciu, mentor, Sibiu

Gabriela Orasteanu, mentor, Sibiu

Cati Petreanu, mentor, Iași

Jana Oprea, mentor, Pitești

Angelica Popescu, mentor, Pitești

Cristina Lipovan, mentor, Baia Mare

Standard aprobat COSA la data de 07-01-1999

Cod COSA: M - 87

© copyright 1999 , COSA - U.C.S.T.

Toate drepturile asupra acestui document sunt rezervate.

Acesta nu poate fi reprodus parțial sau integral, nu poate fi folosit sau citat în alte lucrări fara acordul COSA.

Mentor

Descrierea ocupației

Mentorul este profesorul de specialitate dintr-o școală sau liceu care are responsabilitatea de a conduce și coordona practica pedagogică a studenților, prin intermediul căreia aceștia aplică noțiunile și cunoștințele de metodică dobândite în facultate și învață să predea.

Mentorul organizează lecții demonstrative și ore de predare pentru studenții practicanți, încadrând practica pedagogică a acestora în sistemul concret de desfășurare a procesului de învățământ și totodată le oferă acestora posibilitatea de a-și însuși tehnici, metode și procedee didactice cât mai variate. El are rolul de a-i ajuta pe studenții practicanți să analizeze obiectiv procesul predării proprii sau a altor persoane și trebuie să stabilească scopuri realiste ale activității didactice a studenților, care să conducă la îmbunătățirea calitativă a acesteia. Mentorul oferă studenților practicanți un feed-back rapid și eficient pentru dezvoltarea lor profesională.

Mentorul are responsabilitatea întocmirii fișelor de evaluare și a acordării unei note pentru activitatea didactică a studenților practicanți. Mentorul atrage studenții practicanți și în activitățile din afara clasei (serbări sau spectacole școlare, cercuri pedagogice, ședințe și consultații cu părinții).

Mentorul are responsabilitatea de a colabora cu metodistul din facultate, acesta din urmă oferindu-i sprijin complementar. Totodată, mentorul ajută și colaborează cu ceilalți profesori mentori din catedră, în activitatea pe care aceștia o desfășoară cu studenții practicanți

Mentor

UNITĂȚILE DE COMPETENȚĂ

Domeniile de competență

Competențe generale la locul de muncă

Dezvoltarea competențelor didactice ale studentului practicant

Evaluare

Planificare

Unitățile de competență

Comunicare interactivă
Comunicarea mentor - student practicant
Menținerea echilibrului în cadrul grupului de lucru

Dezvoltarea capacităților de predare a cunoștințelor și de formare a deprinderilor
Îndrumarea observării de către studentul practicant a procesului de predare - învățare
Îndrumarea studenților în alcătuirea proiectului didactic

Evaluarea performanțelor studenților

Organizarea activității de practică
Planificarea activității de practică a studenților

Comunicare interactivă

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Transmiterea și primirea	<p>1.1. Metoda de comunicare este utilizată corespunzător situației date, pentru transmiterea și primirea corectă și rapidă a informațiilor.</p> <p>1.2. Transmiterea și primirea informațiilor este efectuată permanent și în mod adecvat.</p> <p>1.3. Limbajul utilizat este specific locului de muncă, pentru primirea și transmiterea informațiilor cu corectitudine.</p> <p>1.4. Modul de adresare utilizat este concis și politicos.</p> <p>1.5. Întrebările utilizate sunt pertinente și logice, pentru obținerea de informații suplimentare și clarificări.</p> <p>1.6. Toate persoanele implicate au informații suficiente ca să se asigure ca practica pedagogică se desfășoară eficient.</p>
2. Participarea la discuții în grup	<p>2.1. Opiniile și punctele de vedere proprii sunt comunicate deschis, pentru clarificarea problemelor apărute.</p> <p>2.2. Opiniile proprii sunt susținute cu argumente clare, prin intervenții prompte și logice.</p> <p>2.3. Participarea la discuții în grup este efectuată prin sprijinirea și respectarea opiniilor și drepturilor celorlalți colegi.</p> <p>2.4. Problemele sunt discutate și rezolvate – când este posibil – printr-un proces agreat și acceptat de toți membrii grupului.</p>

Gama de variabile

Situația dată înseamnă contextul (locul și momentul) în care urmează să se desfășoare practica pedagogică a studenților.

Mod adecvat de transmitere / primire a informațiilor înseamnă:

comunicarea mentorului cu metodistul, studenții practicanți și elevii începe cu cel puțin 1 sau 2 săptămâni înainte de desfășurarea practicii pedagogice a studenților practicanți în școală;

în urma comunicării, persoanele implicate primesc la timp informațiile de care au nevoie la un moment dat.

Persoanele implicate în comunicare sunt:

metodistul din facultate

studenții practicanți

cei alți profesori mentori din catedră

elevii

Numărul de studenți practicanți poate varia până la maximum 5 pentru 1 mentor.

Formele de comunicare: verbal, scris.

Comunicarea se referă la activitatea de practică pedagogică pe care studenții urmează să o desfășoare în școală.

Surse de informare:

orarul școlii

orarul din facultate al studenților practicanți

necesarul de ore de predare-asistență

programul de practică al studenților în școală

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

utilizarea corectă a terminologiei de specialitate

modul de adresare și exprimare concisă a ideilor

psihopedagogie școlară

La evaluare se vor urmări:

corectitudinea cu care transmite informațiile

claritatea cu care utilizează limbajul specific procesului instructiv-educativ

capacitatea de reacție în situații neprevăzute

Comunicarea mentor - student practicant

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Alegerea modalităților de	1.1. Sunt identificate modalitățile de comunicare adecvate situațiilor concrete în vederea realizării scopului educațional propus. 1.2. Modalitățile de comunicare sunt alese în raport cu conținutul comunicării. 1.3. Modalitățile de comunicare alese țin seama de particularitățile individuale ale fiecărui student practicant.
2. Transmiterea informațiilor specifice activității pedagogice	2.1. Discuțiile sunt inițiate într-un limbaj adecvat încât să se atingă obiectivele propuse. 2.2. Sunt selectate informațiile esențiale în funcție de obiectivele practicii pedagogice. 2.3. Transmiterea informațiilor referitoare la practica pedagogică se face gradat în funcție de experiența pedagogică acumulată de studentul practicant.
3. Utilizarea feed-back-ului în comunicare.	3.1. Receptarea corectă a mesajului transmis este verificată prin reacția studenților practicanți în diferite situații special create (situații de lucru). 3.2. Acuratetea și integritatea mesajului receptat de către studentul practicant sunt verificate prin comparare cu mesajul transmis, în scopul
4. Facilitarea comunicării student practicant – student practicant.	4.1. Schimbul de informații student practicant-student practicant este facilitat prin construirea de către mentor a unor situații de comunicare. 4.2. Comunicarea student practicant-student practicant este facilitată prin oferirea (de către mentor) a unor repere de comunicare.

Gama de variabile

Modalitățile de comunicare pot fi: verbală (orală și scrisă) / nonverbală (mimică și gestică).

Situații de lucru pot fi:

rezolvare de probleme

motivarea utilizării unor metode de lucru

simulare

Situațiile de comunicare pot fi: în pereche, frontal, în grupuri mici.

Repere de comunicare: aspecte din lecție pe care studenții practicanți să își focalizeze discuțiile, cum ar fi:

conducerea învățării

prezența mentorului în clasă

corectarea greșelilor

evaluarea elevilor

folosirea tablei

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

utilizarea corectă a terminologiei de specialitate

modul de adresare și exprimare concisă a ideilor

psihopedagogie școlară

La evaluare se va urmări:

capacitatea de a alege metode de comunicare adecvate unor situații diverse;

modul de transmitere a informațiilor și calitatea acestora în raport cu obiectivele propuse;

capacitatea de a construi situații de comunicare / lucru care să faciliteze comunicarea student practicanț – student practicanț.

Menținerea echilibrului în cadrul grupului de lucru

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Identificarea surselor potențiale de disfuncționalitate în cadrul grupului	<p>1.1. Identificarea surselor de disfuncționalitate este facilitată de cunoașterea cât mai rapidă a relațiilor dintre studenții practicanți ce alcătuiesc grupul de lucru.</p> <p>1.2. Sursele de disfuncționalitate pot fi depistate în procesul de cunoaștere a particularităților fiecărui student practicanț utilizând instrumente specifice.</p>
2. Prevenirea / remediarea disfuncționalităților	<p>2.1. Prevenirea disfuncționalităților se realizează prin stabilirea unui set de reguli, de comun acord cu studenții practicanți.</p> <p>2.2. Setul de reguli se negociază la începutul perioadei de practică și este obligatoriu pentru toți factorii implicați.</p> <p>2.3. Rolul acestor reguli este de a încuraja și determina o atitudine pozitivă a studenților practicanți față de activitatea ce urmează să o desfășoare.</p> <p>2.4. Studenților practicanți le sunt prezentate criteriile unice de evaluare a practicii pedagogice pentru a asigura consistența notării.</p>

Gama de variabile

Relațiile dintre studenții practicanți:

studenții ce alcătuiesc grupul se cunosc sau nu
au mai participat la activități didactice sau nu
modul de alcătuire a grupului este: arbitrar sau la solicitarea membrilor

Surse de disfuncționalități:

absența studenților practicanți de la activități
lipsa punctualității
nerespectarea termenelor
incompatibilitatea mentor–student practicant, profesor–student practicant, student practicant – student practicant
inconsistența în evaluarea rezultatelor practicii pedagogice

Criterii de evaluare a rezultatelor practicii pedagogice:

parcursul integral a programului practici pedagogice
alcătuirea portofoliului de evaluare

Instrumente specifice de cunoaștere a studenților practicanți:

chestionare
discuții cu metodistul de la facultate
interviuri
discuțiile de grup în cadrul activității de practică pedagogică

Factorii implicați:

studenți practicanți
mentor
profesori
metodist
conducerea școlii
elevii

Atitudinea pozitivă este susținută de:

conștientizarea importanței activității de practică pedagogică pentru viitoarea profesie
asigurarea motivației necesare pentru a depune un efort susținut în propria formare

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

instrumente de cunoaștere a particularităților studentului practicant
alcătuirea și interpretarea chestionarelor
conducerea interviurilor

Aptitudini:

capacități de comunicare interpersonală și interactivă
capacitatea de a găsi soluții rapide la problemele ivite
capacitatea de a negocia în situația existenței unor interese opuse
capacitatea de a alege cea mai bună propunere
capacitatea de a formula întrebări ce conduc la răspunsuri edificatoare, în cadrul interviului

La evaluare se vor urmări:

flexibilitatea în atingerea consensului privind setul de reguli;
capacitatea de a înțelege punctul de vedere al studentului practicant (empatia);
respectul acordat opiniilor studentului practicant;
varietatea instrumentelor de cunoaștere a particularităților studentului practicant;
rapiditatea și calitatea soluțiilor pentru remedierea disfuncționalităților.

Dezvoltarea capacităților de predare a cunoștințelor și de formare a deprinderilor

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Monitorizarea studentului practicant în desfășurarea lecției	<p>1.1. Activitatea studentilor practicanți este urmărită continuu și regulat, pe întreg parcursul desfășurării practicii pedagogice.</p> <p>1.2. Activitatea studenților practicanți este raportată permanent la obiectivele practicii pedagogice.</p> <p>1.3. Observarea studenților practicanți este contextualizată în cadrul sistemului de lecții prevăzut de programă.</p> <p>1.4. Informațiile (aspectele) rezultate din observarea studenților practicanți sunt confidențiale.</p> <p>1.5. Progresul studentului practicant este monitorizat, în vederea anticipării și evitării dificultăților pe care acesta le-ar putea întâmpina la un moment dat în desfășurarea practicii pedagogice.</p>
2. Stabilirea nivelului individual de performanță profesională al studentului practicant	<p>2.1. Nivelul de performanță profesională al fiecărui student este stabilit obiectiv, în funcție de un standard de competențe minim acceptabil.</p> <p>2.2. Nivelul de performanță al studentului practicant este stabilit în funcție de etapa de desfășurare a practicii pedagogice la un moment dat.</p>
3. Acordarea sprijinului în dezvoltarea capacităților profesionale ale studenților practicanți	<p>3.1. Sprijinul acordat este adaptat la progresul realizat de fiecare student în parte.</p> <p>3.2. Ajutorul acordat îi facilitează studentului practicant identificarea punctului în care se afla în evoluția sa și, de asemenea, a următorilor pași pe care îi are de parcurs.</p> <p>3.3. Sprijinul acordat studentului practicant duce la creșterea încrederii în sine, acesta simțind nevoia să experimenteze în activitățile sale didactice idei și metode noi.</p> <p>3.4. Ajutorul acordat studentului practicant este permanent pe durata practicii pedagogice, facilitând asimilarea continuă de către acesta a noi tehnici și procedee didactice.</p> <p>3.5. Sprijinul acordat este flexibil la nevoile și particularitățile individuale ale fiecărui student practicant.</p> <p>3.6. Dezvoltarea și îmbunătățirea practicii pedagogice a studenților practicanți este realizată prin rezolvarea în cadrul feed-back-ului a problemelor care apar la un moment dat.</p>

4. Oferirea de feed-back studentului practicant

4.1. Metoda de conducere a feed-back-ului este aleasă în funcție de etapa de desfășurare a practicii pedagogice și de nevoile individuale specifice ale studentului practicant.

4.2. Feed-back-ul este obiectiv, înlăturând prejudecățile, comentariile subiective și lipsite de substanță sau ciocnirile de personalitate.

4.3. Analiza aspectelor pozitive și negative ale activității didactice a studentului practicant este validată / susținută cu probe și exemple concrete.

4.4. Feed-back-ul facilitează încercările studenților practicanți de a ajunge la propriile lor concluzii și soluții prin intermediul reflectării.

4.5. Sesiunile de feed-back facilitează explorarea de către studenți a propriei lor gândiri și dezvoltarea propriei lor teorii în ceea ce privește predarea.

4.6. Feed-back-ul este realist, pozitiv și focalizat pe activitățile didactice care urmează să se desfășoare cât și pe dezvoltarea profesională ulterioară

Gama de variabile

Numărul de studenți poate varia până la maximum 5 pentru 1 mentor.

Obiectivele practicii pedagogice desfășurate de studenții practicanți: la sfârșitul practicii pedagogice aceștia trebuie să fie capabili:

să adopte și să mențină un comportament profesional adecvat activității didactice pe care o desfășoară în clasă;

să stăpânească acele competențe profesionale necesare în realizarea proiectului didactic;

să conducă în mod corect din punct de vedere didactic o activitate de învățare;

să stăpânească și să folosească în mod adecvat judecățile de evaluare a activităților didactice desfășurate.

să cunoască programa ciclului de învățământ la care urmează să predea.

Aspectele care pot fi observate într-o lecție:

conducerea activității didactice

folosirea materialelor și mijloacelor didactice

instrucțiunile date elevilor

timpul în care vorbește profesorul raportat la timpul în care vorbesc elevii

modalități de grupare a elevilor: clasă, grup, pereche, individual

participarea activă a elevilor la lecție

momentul organizatoric

captarea atenției elevilor

pașii lecției și timpul acordat acestora

tipuri de întrebări adresate elevilor: închise (cu un singur răspuns corect) sau deschise

corectarea greșelilor elevilor

administrarea testelor

prezența profesorului în clasă (voce, ritm, ținută, mimică, gestică)

adaptarea proiectului didactic la realitățile lecției și rezolvarea situațiilor neprevăzute în plan

menținerea disciplinei

tema de casă: alegere și explicații

Metodele de conducere a feed-back-ului:

metoda directă

metoda alternativă

metoda colaborativă

metoda non-directă

metoda creativă

metoda de evaluare a propriei predări prin observarea altora

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

obiectivele practicii pedagogice desfășurate de studenții practicanți

psihopedagogie școlară

metodica predării disciplinei respective

aspectele care pot fi observate într-o lecție

metodele de conducere a feed-back-ului

Aptitudini:

capacitatea de analiză, sinteză, generalizare și abstractizare

distributivitatea atenției

capacitatea de a fi pozitiv în judecățile de evaluare emise

La evaluare se vor urmări:

competența de a raporta aspectele care urmează să fie urmărite într-o lecție la contextul concret în care se desfășoară aceasta

capacitatea de a colecta informații adecvate scopului propus

capacitatea de a stabili scopurile observației făcute de studentul practicant

modul de utilizare în momentul feed-back-ului a informațiilor culese în timpul observării

flexibilitatea în alegerea metodei de conducere a feed-back-ului
capacitatea de a-i ajuta pe studenții practicanți să-și analizeze munca prin întrebări concrete pe care ei să-și focalizeze gândirea, prin discutarea în detaliu a ceea ce a fost observat, prin ascultarea opiniilor lor.

Îndrumarea observării de către studentul practicant a procesului de predare - învățare

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Îndrumarea observării activităților didactice	<p>1.1. Observarea se axează pe activitatea propunătorului lecției / elevilor.</p> <p>1.2. Observarea este continuă sau se concentrează asupra unui anumit aspect observabil al lecției.</p> <p>1.3. Alegerea aspectelor supuse observării este determinată de particularitățile individuale ale studentului practicant.</p> <p>1.4. Focalizarea observării e facilitată de formatul foii de observație, care este diferit pentru fiecare aspect observabil al lecției.</p> <p>1.5. Activitatea de observare a procesului de predare / învățare e folositoare mai ales la începutul practicii pedagogice, dar și pe întreg parcursul ei.</p>
2. Dezvoltarea capacității de a analiza critic lecția	<p>2.1. Capacitatea de a analiza critic diversele aspecte ale lecției observate facilitează înțelegerea conceptelor teoretice și apoi aplicarea lor în practică de către studenții practicanți.</p> <p>2.2. Capacitatea de a analiza critic lecția conduce la descoperirea varietății de strategii didactice adoptate de propunător în funcție de particularitățile clasei.</p> <p>2.3. Studentul practicant este asistat în analizarea standardelor fixate de propunător în funcție de particularitățile clasei.</p> <p>2.4. Capacitatea de a analiza critic lecția observată este folositoare pe tot parcursul practicii pedagogice, dar și în cariera viitoare (sprijin autoevaluarea).</p> <p>2.5. Gândirea critică a studentului practicant este dezvoltată prin stimularea gasirii de metode alternative în vederea realizării aceluiași obiectiv al lecției..</p>
3. Discutarea lecției observate	<p>3.1. Toate persoanele implicate în observare sunt stimulate în oferirea feed-back-ului.</p> <p>3.2. Feed-back-ul se bazează pe o analiză obiectivă a lecției observate.</p> <p>3.3. În cadrul sesiunilor de discutare a lecției observate este încurajată reliefaarea aspectelor pozitive ale lecției.</p> <p>3.4. Discutarea lectiei observate faciliteaza depistarea și explicarea de către mentor a conceptelor neînțelese de studenții practicanți.</p>

Gama de variabile

Propunătorul lecției:

mentor

profesor de specialitate

student practicant singur sau în echipă

Aspecte observabile ale lecției:

conducerea activității didactice

folosirea materialelor și mijloacelor didactice

instrucțiunile date elevilor

timpul în care vorbește profesorul raportat la timpul în care vorbesc elevii

modalități de grupare a elevilor: clasă, grup, pereche, individual

participarea activă a elevilor la lecție

momentul organizatoric

captarea atenției elevilor

pașii lecției și timpul acordat acestora

tipuri de întrebări adresate elevilor: închise (cu un singur răspuns corect) sau deschise

corectarea greșelilor elevilor

administrarea testelor

prezența profesorului în clasă (voce, ritm, ținută, mimică, gestică)

adaptarea proiectului didactic la realitățile lecției și rezolvarea situațiilor neprevăzute în plan

menținerea disciplinei

tema de casă: alegere și explicații

Particularitățile individuale ale studenților practicanți:

nivelul de însușire a cunoștințelor și de formare a deprinderilor în cadrul cursului și seminarului de metodică de la facultate

caracteristici personale: temperamentale, de personalitate, nivelul vocii, etc.

Analiza critică a lecției se referă la interpretarea aspectelor lecției observate, din perspective multiple și nu în sensul negativist al cuvântului "critic".

Formatul foii de observație:

propunător

observator

data

numărul elevilor

nivelul clasei

obiective

subiectul lecției

etape

activități desfășurate de elevi / profesor

materiale folosite

aspecte pozitive ale lecției

alternative

sugestii

întrebări

Concepte teoretice:

procesul învățării

tipologia activităților didactice

mijloace de învățământ

corectarea greșelilor

curriculum

evaluare

proiectarea lecției

metode și procedee didactice

Particularitățile clasei:
nivelul de pregătire al elevilor

numărul de elevi din clasă
motivația elevilor
profilul / tipul clasei (liceu)
disciplina

Strategii didactice:

explicația
exercițiul
experimentul
jocul de rol
rezolvarea de probleme
simularea
proiectul
prelegerea interactivă
lectura
discuția în grup
învățarea prin descoperire, etc.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

psiho-pedagogie generală
metodica predării disciplinei

Aptitudini:

comunicare interactivă și interpersonală
capacitatea de a diagnostica și analiza nivelul de cunoștințe al studentului practicant
capacitatea de a explica concepte metodice

La evaluare se vor urmări:

flexibilitatea în dirijarea observării spre anumite aspecte ținând cont de gama de variabile
capacitatea de conștientizare a studenților practicanți asupra necesității dezvoltării profesionale continue
capacitatea de a îndruma studenții practicanți în procesul de reflecție și autoevaluare
capacitatea de a conduce sesiunile de feed-back spre o analiză pozitivă, obiectivă și încurajatoare a lecției

Îndrumarea studenților în alcătuirea proiectului didactic

Descrierea unității

Unitatea se referă la competențele necesare mentorului pentru a forma la studenții practicanți deprinderea de a-și proiecta activitatea didactică prin planuri de lecții, planificări trimestriale, astfel încât să asigure formarea la elevi a competențelor prevăzute de curriculum.

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Asistarea studentului practicant în elaborarea proiectului didactic	<p>1.1. Proiectul didactic este elaborat împreună cu studenții practicanți, urmărind includerea tuturor elementelor componente ale unui proiect științific.</p> <p>1.2. Asistența în elaborarea proiectului scade treptat pe măsură ce studentul practicant câștiga independența.</p> <p>1.3. Gradul de implicare în elaborarea proiectului didactic depinde de ritmul de învățare și de particularitățile individuale ale studenților practicanți.</p>
2. Evaluarea proiectului didactic	<p>2.1. Proiectul didactic este evaluat urmărind concordanța dintre subiectul lecției, formularea obiectivelor, conținutul științific, alegerea strategiilor didactice și elaborarea instrumentelor de evaluare.</p> <p>2.2. Evaluarea proiectului didactic urmărește alocarea realistă a timpului necesar fiecărei activități din scenariul didactic.</p> <p>2.3. Evaluarea proiectului didactic urmărește existența unei concordanțe între activitatea instructiv-educativă propusă și nivelul de vârstă și cunoștințe al elevilor.</p>
3. Propunerea de variante de îmbunătățire a proiectului didactic	<p>3.1. Variantele propuse de mentor sunt constructive în raport cu proiectul, ajutând la identificarea tehnicilor de predare ale studentului practicant care urmează să fie îmbunătățite.</p> <p>3.2. Variantele propuse de mentor îl ajută pe studentul practicant să rezolve problemele pe care le întâmpină în activitatea de predare.</p> <p>3.3. Variantele multiple propuse de mentor oferă studentului practicant posibilitatea de a-și exercita libertatea de a alege, cu scopul de a-i întări acestuia încrederea în programul realizat.</p>

Gama de variabile

Elementele componente ale unui proiect didactic:

școala
clasa
durata lecției
propunător
subiectul lecției
obiectivele operaționale
conținut științific
strategii didactice
instrumente de evaluare
scenariul didactic

Asistența mentorului în elaborarea proiectului didactic scade treptat:

în perioada inițială, când predarea se realizează în echipă, mentorul elaborează proiectul didactic în colaborare cu studenții practicanți ce urmează să predea.

ulterior, mentorul doar verifică proiectul realizat de studenții practicanți în echipă sau individual.

Ritmul de învățare al studenților:

rapid
mediu
lent

Particularitățile individuale ale studentului:

nivelul la care stăpânește tehnicile de proiectare
receptivitatea la sugestii
motivația pentru predare
gradul de implicare în viața școlii
încrederea în sine
nevoia de control extern
entuziasmul în activitate

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

elementele componente ale proiectului didactic
metodica predării disciplinei
psihopedagogie școlară
curriculum

Aptitudini:

capacități de analiză, sinteză, generalizare, abstractizare și concretizare
capacitatea de a emite judecăți evaluative
capacitatea de a organiza rapid și temeinic o activitate

La evaluare se vor urmări:

flexibilitatea în alegerea metodelor pentru realizarea unui obiectiv important din proiectul didactic
receptivitatea la problemele întâmpinate de studenții practicanți
capacitatea de a colabora cu membrii echipei
capacitatea de a evalua obiectiv un proiect didactic

Evaluarea performanțelor studenților

Descrierea unității

Unitatea se referă la competențele necesare mentorului de a emite judecăți de evaluare verbale și scrise, de a completa fișe de evaluare și de a întocmi rapoarte de evaluare a activităților desfășurate în școală de studenții practicanți, pe durata practicii pedagogice.

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Analizarea și evaluarea activității studenților	<p>1.1. Activitatea studenților practicanți este analizată obiectiv, în raport cu scopurile majore ale practicii pedagogice.</p> <p>1.2. Analizarea este bine documentată, având la bază un standard minim acceptabil de competențe profesionale, pe care studentul practicant trebuie să le îndeplinească și care să se facă cunoscut studentului de la începutul practicii.</p> <p>1.3. Activitatea studenților practicanți este evaluată explicit, prin înțelegerea de către aceștia a obiectivelor pe care le au de atins în practica lor și a criteriilor pe baza cărora sunt evaluați.</p> <p>1.4. Evaluarea reliefează aspectele pozitive, identificând prin discuții cu studenții practicanți progresul și realizările obținute de ei și înlăturând sentimentele negative ale acestora.</p> <p>1.5. Evaluarea este constructivă, propunând fiecărui student practicant măsuri adecvate pentru înlăturarea minusurilor calitative.</p> <p>1.6. Evaluarea este individualizată prin raportarea performanțelor fiecărui student practicant la standardul corespunzător.</p> <p>1.7. Evaluarea se bazează pe analiza rezultatelor obținute de elevi în timpul desfășurării practicii pedagogice a studenților practicanți.</p>
2. Încurajarea autoevaluării studenților practicanți	<p>2.1. Studentul practicant este încurajat prin modalități specifice.</p> <p>2.2. Sugestiile date studentului practicant sunt bazate pe o percepere empatică a câmpului analitic de referință al acestuia.</p> <p>2.3. Susținerea autoevaluării este terapeutică pentru studentul practicant, pentru ca astfel acesta să descopere sau recunoască înțelesul și rațiunea comportamentului său în clasă.</p> <p>2.4. Ajutorul acordat studentului practicant în autoevaluarea sa este constructiv.</p>
3. Întocmirea rapoartelor de analiză a activității studenților practicanți	<p>3.1. Rapoartele întocmite privind activitatea studenților practicanți concorda cu / și se bazează pe evaluările formative.</p> <p>3.2. Evaluarea realizată în cadrul raportului are la bază un set de standarde, care reflectă competențele profesionale pe care trebuie să le dețină studentul practicant, în acel moment.</p> <p>3.3. Setul de standarde pe baza cărora se întocmește raportul este stabilit de comun acord cu facultatea și cu tipul de școală în care studentul practicant urmează să predea.</p>

4. Propunerea soluțiilor de îmbunătățire a activității viitoare a studenților practicanți
- 4.1. Soluțiile de îmbunătățire a activității pedagogice viitoare a studenților practicanți au un caracter dinamic având în vedere perfecționarea continuă a competențelor didactice ale acestora.
- 4.2. Soluțiile de îmbunătățire propuse sunt eficiente, oferind informații asupra planurilor viitoare privind activitatea didactică a studenților practicanți.
- 4.3. Studentii sunt stimulați și încurajați prin reactualizarea ideii ca îmbunătățirea profesională determină satisfacția muncii depuse.

Gama de variabile

Numărul de studenți practicanți poate varia până la maximum 5 pentru 1 mentor.

Modalități specifice de încurajare a autoevaluării:

ascultare activă

îndemn la reflectare asupra activității sale didactice

sugestii din partea mentorului pentru găsirea de către student a unor soluții și metode didactice potrivite

Scopurile majore ale practicii pedagogice desfășurate de studenții practicanți:

comportament profesional adecvat activității de dascăl

competențe profesionale în realizarea proiectului didactic și a planificării întregii activități didactice

conducerea corectă din punct de vedere didactic a unei activități de învățare

folosirea competentă a judecăților de evaluare a activității didactice

Rapoartele de analiză a activității didactice a studenților practicanți sunt periodice.

Tipuri de școală: școală generală, liceu.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

scopurile majore și obiectivele practicii pedagogice desfășurate de studenții practicanți

criteriile în funcție de care se face evaluarea

psihopedagogie școlară

metodica predării disciplinei respective

metode de conducere a feed-back-ului

Aptitudini:

capacitatea de a-1 face pe studentul practicant să simtă că este ascultat în momentul autoevaluării sale

respect pentru opiniile studentului practicant

capacitatea de a înțelege activitatea de predare-învățare desfășurată de studentul practicant la clasă, din punctul de vedere al acestuia (manifestarea empatiei față de gândirea profesională și activitatea didactică a studentului practicant)

onestitatea în ajutorul oferit studentului practicant

capacitate de analiză, sinteză, generalizare, abstractizare

atenție distributivă

La evaluare se vor urmări:

capacitatea de a analiza obiectiv activitatea studentului practicant în raport cu scopurile și obiectivele practicii pedagogice;

capacitatea de a evalua formativ activitatea studentului practicant, prin completarea fișelor de evaluare pentru fiecare lecție ce urmează a fi notat[;

capacitatea de a evalua sumativ activitatea studentului practicant, prin întocmirea de rapoarte periodice cu privire la desfășurarea practicii lui pedagogice;

Organizarea activității de practică

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Informarea persoanelor implicate	<p>1.1. Persoanele implicate sunt informate exact asupra activităților care urmează să se desfășoare în cadrul practicii pedagogice.</p> <p>1.2. Studenții practicanți sunt informați în detaliu asupra particularităților școlii.</p> <p>1.3. Studenților practicanți le sunt prezentate toate materialele existente în școală, pe care le pot folosi pe parcursul practicii pedagogice.</p> <p>1.4. Studenții practicanți sunt instruiți în legătură cu folosirea corectă a mijloacelor didactice și utilizarea în deplină siguranță a laboratoarelor.</p>
2. Asigurarea necesarului de mijloace didactice	<p>2.1. Mijloacele didactice necesare sunt accesibile studenților practicanți la momentul oportun.</p> <p>2.2. Studenții practicanți sunt încurajați să elaboreze mijloace didactice proprii adecvate activităților didactice pe care le susțin.</p> <p>2.3. Studenții practicanți sunt instruiți să găsească soluții rapide și adecvate în cazul ivirii unor disfuncționalități legate de utilizarea mijloacelor didactice.</p>

Gama de variabile

Persoanele implicate:

metodistul de la facultate
directorii școlii
profesorii din catedră
profesorii școlii
studenții practicanți
elevii

Activitățile din cadrul practicii pedagogice:

prezentarea școlii
discuții înainte de lecții
observarea dirijată a lecțiilor mentorului, ale altor profesori, ale colegilor studenți practicanți
lecții ținute în echipă sau individual
discutarea lecțiilor observate sau predate
planificarea activităților viitoare
observarea și participarea la activități educative organizate de diriginți
participarea la ședințele comisiilor metodice și ale cercurilor pedagogice

Particularitățile școlii:

profilul
orarul
localizarea sălilor de clasă, a sălii profesorale, secretariatului, direcțiunii, cabinetelor, laboratoarelor, mijloacelor de multiplicare
reguli: ținuta, disciplina, frecvența, punctualitatea
orice informații necesare studenților practicanți pentru a se încadra în viața școlii

Materiale existente în școală:

manuale
culegeri de exerciții și probleme
cărți pentru lectură suplimentară

Mijloace didactice:

aparate de proiecție: retroproiector, aspectomat, epidiascop
aparatură video: TV, video
tehnica de calcul
aparatură audio: casetofoane, CD-players

Utilizarea laboratoarelor se referă la:

aparatură
reguli de protecția muncii
utilizarea materialelor

Materiale suport ale practicii pedagogice incluse în portofoliul de evaluare:

fișe de observație a lecțiilor
fișa de discutare a lecțiilor observate / ținute de studenții practicanți, mentor, colegi
formularul de evaluare intermediară a practicii, completat de mentor
formularul de evaluare finală
jurnalul practicii pedagogice ținut de student
planuri de acțiune

Mijloace didactice proprii:

planșe
fișe de lucru
folii retroproiector
instrumente de evaluare

Eventuale disfuncționalități în utilizarea mijloacelor didactice:
pană de curent
defectarea aparaturii

inexistența numărului sau cantității suficiente de materiale

Soluții adecvate:

folosirea metodelor tradiționale

înlocuirea pieselor defecte - dacă este posibil - în timp util

gruparea elevilor

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

tipuri de mijloace didactice

particularitățile școlii

tipuri de materiale suport

reguli de protecția muncii

Aptitudini:

abilitatea de a utiliza mijloacele didactice

capacități de comunicare interpersonală și interactivă

capacitatea de a găsi soluții rapide și adecvate în situații de criză

La evaluare se vor urmări:

capacitatea de a organiza activitățile în funcție de interesele tuturor persoanelor implicate

capacitatea de a explica modul de utilizare a mijloacelor de învățământ

capacitatea de a prevedea greutățile întâmpinate de studenți și efortul de prevenire a lor

Planificarea activității de practică a studenților

Descrierea unității

ELEMENTE DE COMPETENȚĂ	CRITERII DE REALIZARE
1. Identificarea elementelor necesare planificării practicii pedagogice	1.1. Clasele și profesorii aleși asigura o diversitate de niveluri. 1.2. Tipurile de lecții sunt alese astfel încât să se asigure o varietate de activități didactice.
2. Alcătuirea orarului practicii pedagogice	2.1. Orarul practicii pedagogice este stabilit de comun acord cu ceilalți profesori și mentori din catedra, pentru a asigura calitatea, continuitatea și eficiența practicii pedagogice. 2.2. Orarul practicii pedagogice ține cont de programarea cursurilor universitare, pentru evitarea supraîncărcării studenților practicanți.
3. Revizuirea orarului practicii pedagogice a studenților	3.1. Programul revizuit respectă atingerea obiectivelor propuse. 3.2. Orarul revizuit se încadrează în programul general al școlii, pentru a nu perturba activitatea acesteia.

Gama de variabile

Numărul de studenți practicanți poate varia până la maximum 5 pentru 1 mentor.

Diversitatea de niveluri: activitățile didactice sunt susținute de la clasa I la clasa a XII-a inclusiv.

Variatatea activităților didactice:

predare-învățare

exersare a deprinderilor formate

verificare

recapitulare

elaborare de proiecte

prezentare de proiecte

Obiectivele propuse în alcătuirea programului:

toți studenții practicanți își vor efectua orele de asistență a activităților didactice susținute de mentor, a celor susținute de ceilalți colegi și orele de predare stabilite de facultate;

fiecare activitate didactică observată de studenții practicanți sau predată de aceștia va fi discutată în cadrul feed-back-ului, maximum 20 minute;

fiecare proiect didactic realizat de studenți va fi discutat cu propunătorul acestuia, înainte de susținerea lecției, într-un timp de maximum 20 minute.

Ghid pentru evaluare

Cunoștințe:

criteriile de întocmire a unui orar

psihopedagogie școlară

metodica predării disciplinei respective

Aptitudini:

capacitatea de a cântări cu atenție toți factorii care intervin în realizarea unui orar;

abilitatea de a-i trata pe studenții practicanți drept persoane adulte implicate într-un proces de învățare;

capacitatea de a-și susține colegii în munca lor cu studenții practicanți;

capacitatea de a fi realist în așteptările legate de studenții practicanți, de ceilalți profesori mentori sau de propria persoană.

La evaluare se vor urmări:

capacitatea de a întocmi un orar al activității de practică pedagogică a studenților, ținând cont de nevoile acestora, ale elevilor și ale școlii;

flexibilitatea manifestată în modificarea orarului în funcție de experiența acumulată de studenții practicanți, de progresele înregistrate de aceștia în predare sau de eventualele neajunsuri care pot apărea la un moment dat.